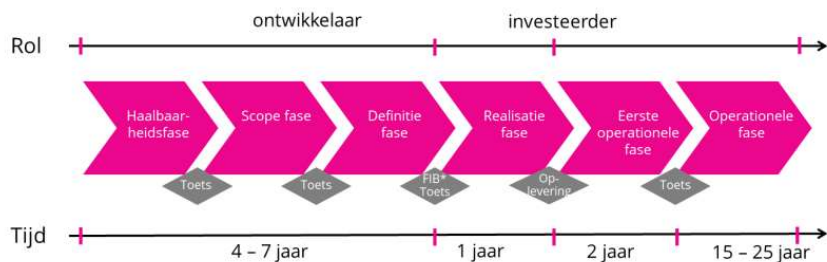

Met deze brief willen we de burgerparticipatie m.b.t. de energievisie een nieuwe impuls geven. We zijn doordrongen van de noodzaak Duurzame energie, maar vinden dat de energievisie van Echt-Susteren kan zonder windenergie. In de energievisie 2022-2026 is de verdeling tussen zon en wind niet onderbouwd; hoe zijn voor- en nadelen afgewogen? Risico's en bedreigingen staan niet vermeld. Door deze gebreken is het niet rijp voor behandeling.

Een windpark van 5 turbines levert slechts een klein deel van onze energie opdracht ten koste van een grote impact op ons mooi buitengebied. Mega windturbines plaatsen is een groot, beeldbepalend project dat voor lange tijd de skyline in de gehele omgeving bepaalt.

De communicatie door de gemeente over dit onderwerp wordt als slecht ervaren en als reactie daarop hebben inwoners afgelopen donderdag 8 december een informatiebijeenkomst in Maria Hoop georganiseerd door inwoners voor inwoners om de bewustwording te creëren over deze plannen. Deze bijeenkomst werd zeer druk bezocht door inwoners van Maria Hoop, St Joost, Hingen, Koningsbosch, Pey en Roerdalen; zo'n 250 mensen luisterden aandachtig naar een aantal deskundige sprekers over de verschillende aspecten van zo'n windpark. Hieronder geven wij een korte samenvatting van de op die avond gegeven lezingen. Meer uitgebreide informatie vindt u in de bijlage bij deze brief:

1. Plannen gemeente
2. Landschappelijke impact
3. Gezondheid
4. Geluid en Licht
5. Vogels & biodiversiteit
6. Techniek
7. Financiën

In routekaart windenergie is bovenstaande fasering opgenomen; in presentaties van de gemeente wordt alleen over NRD, MER en bestemmingsplannen gesproken. Nergens zien we terug waar we staan en hoe de haalbaarheidsfase wordt afgesloten; door wie getoetst en met welke criteria. In de routekaart staat "Het belang van de bewoners van Echt-Susteren staat voorop" maar of en hoe het draagvlak onder bevolking wordt gemeten is volkomen onduidelijk. Voordat er veel geld wordt uitgegeven aan formele procedures zou de haalbaarheid op een zorgvuldige manier bepaald moeten zijn.

Ook is het is onduidelijk hoe de verschillende belangen van de gemeente in dit proces gescheiden worden; enerzijds ontwikkelaar/investeerder, anderzijds opkomen voor de belangen van haar inwoners.

Landschappelijke impact: het is moeilijk voor te stellen hoe groot een windturbine van 260 m is. Ze zijn nog nergens in Nederland geplaatst. Ze zullen van heinde en verre zichtbaar zijn met hun hoogte van meer dan 2 keer de koeltorens van de Claus centrale. De zoekgebieden zijn typisch de gebieden in de gemeente met weidse landschappen afgewisseld met bos en kleinschalige landschapselementen. Mensen wonen graag in de kernen in het buitengebied vanwege de ruimte, rust en natuur, niet vanwege de goede voorzieningen. Een windpark is daarom een grote bedreiging voor de leefbaarheid van deze kernen.

Gezondheidsaspecten: de mega-molens zijn letterlijk te groot voor ons brein met als gevolg dat mensen hun angst hiervoor niet willen voelen. Er is geen ervaring met MegaMolens van 260 meter hoog. Dit is een medisch experiment zonder veiligheidswaarborgen. Wel zijn er al gezondheidsaspecten bekend die het gevolg zijn van de plaatsing van kleinere turbines: gezondheidsschade door geluidshinder en slagschaduw, slapeloosheid, concentratieverlies, hoofdpijn en oorsuizen, problemen met spraak-, taal- en leerontwikkeling, stress en depressie, aantasting immuunsysteem, toegenomen kans op beroerte, hartinfarct, zwangerschapsvergiftiging en vroeggeboorte.

Geluid en licht/slagschaduw: de grootste zorg is onderschatting en de wetgeving die onvoldoende beschermt. De regelgeving beschouwt niet alle aspecten van hinder. Als de regelgeving het toetsingskader bepaalt, gaan we veel last ondervinden. Bv. geluid: normen van 41 dB (nacht) en 47 dB (overdag) toetsen een gemiddelde geluidsbelasting; op piekmomenten is het geluidsniveau hoger. Op onderdelen staat de regelgeving ter discussie. In 2023 komen nieuwe landelijke normen die de burger beter moeten beschermen. De slagschaduw van de ronddraaiende wieken zal tot 2 km ver reiken en grote delen van onze kernen raken. En door signaalverlichting is in onze laatste lichtarme gebieden fel rood knipperend licht zichtbaar.

Vogels & biodiversiteit: wetenschappelijk onderzoek laat zien dat windturbines een direct gevaar vormen voor vogels. De locatie waar deze geplaatst worden heeft invloed op het risico dat vogels lopen. De zoekgebieden liggen op (vogel-)trekroutes. Bovendien worden plaatsen waar windturbines staan (incl. de ruime omtrek ervan) minder aantrekkelijk voor broedvogels, waardoor deze uit die gebieden weg zullen trekken. Windturbines in Echt-Susteren zullen zorgen voor verslechtering van de biodiversiteit.

Techniek: het energetisch rendement van windturbines is in Echt-Susteren beduidend minder dan op plaatsen die door de overheid bestempeld zijn als gebieden voor windenergie (richting kust/op zee); eenzelfde investering levert daar 2 tot 4 keer zoveel energie als in Echt-Susteren.

Financiën: er wordt een beeld geschetst dat dit voor de gemeente een investering is die een goed rendement oplevert, wat terug zou vloeien naar de burger. Het verwachte rendement van 9,9% kent echter grote risico's:

- Energie opbrengst beduidend lager in onze windluwe gemeente,
- Negatieve stroomprijzen, door een overschot aan aanbod van groene energie
- Rendement is erg afhankelijk van SDE++ subsidie; vanaf 2022 is er een subsidieplafond deze is in de toekomst niet meer beschikbaar voor zulke relatief onrendabele windturbines,
- Waardedaling, en daardoor recht op planschade, van huizen in de ruime omtrek van deze mega molens; 10 tot 15% volgens een recent TNO rapport.

Kan het ook anders?: Ja, Inkopen van windenergie op zee (onze 5 windmolens is 1 op zee!!) en/of versneld meer zon op dak (investeer in netwerk zodat onze inwoners/bedrijven kunnen terugleveren). Of extra zonnepark langs de A2 en of A73, etc.....

Het zou jammer zijn als we over 5 jaar tegen elkaar zeggen: Dit hadden we toch niet moeten doen.
Laat ons zorgvuldig voor-en tegen argumenten wegen.

We vragen U dan ook met klem alternatieven te overwegen voor windenergie in Echt-Susteren en die zijn er! Haal de vernieuwde energievisie agendapunt 17 a.s. 14 december van de raadsagenda en laat U eerst goed voorlichten vanuit de verschillende gezichtshoeken, alvorens dit stuk te behandelen. Wij zijn bereid daar een bijdrage aan te leveren.

Met vriendelijke groet,

Namens omwonenden zoekgebieden Windpark Echt-Susteren

Aloys van Bladel (Koningsbosch), Antoine Dirks (St.Joost), Judith Goossens (Montfort), John Geelen (Maria-Hoop), Peter Meijers (Maria-Hoop), Jos Otten (Maria-Hoop), Mark Reijnders (Roosteren), Geco Visschers (Pey-Echt), Sebes Zevenhuizen (Maria-Hoop)

Zie ook: Impressie gevolgen windpark Echt-Susteren: <https://vimeo.com/778580189/4a8ff7a71c>
Zembla uitzending 8 december 2022: <https://www.bnnvara.nl/zembla/artikelen/windmolenlawaaai>

Bijlage Samenvattingen van de lezingen 8 December 2022 in de Annendaal, Maria-Hoop

Onderstaande sprekers zijn uiteraard graag bereid om desgevraagd aanvullende informatie te geven.

Molens maken ziek/Gezondheid

Dhr. Chris Vleugels uit Montfort, medisch specialist en jurist gaf aan dat de mega- molens van 260 meter hoog zo overweldigend zijn dat niemand de gevolgen van de plannen kan bevatten. De mega-molens zijn letterlijk te groot voor ons brein met als gevolg dat mensen hun angst hiervoor niet willen voelen.

Omdat megamolens bij omwonenden niet bestaan is plaatsing in Echt-Susteren een ongehoord medisch experiment zonder veiligheidswaarborgen. Over gezondheidsschade door geluidshinder, slagschaduw en fijnstof van kleinere molens is veel bekend: depressies, stress, beroertes, hartinfarcten, zwangerschapsvergiftiging, aantasting van het immuunsysteem, slapeloosheid, concentratieverlies, hoofdpijn, oorsuizen en bij jonge kinderen een gestoorde taal-, spraak- en leerontwikkeling.

Bezwaren van artsen tegen molens te dicht bij de woonomgeving zijn legio. Roerdalen ziet af van windmolens vlak bij de zoekgebieden van Echt vanwege de nadelige gezondheidseffecten. Huisartsen uit Montfort, Maria-Hoop, Pey-Echt en Susteren zijn tegenstander van de plannen.

Drs. Toy Broen, huisarts, meldde dat er internationale rapporten zijn, waarin een relatie wordt aangetoond tussen een hoger aantal zelfmoorden en windturbines. Ook het gebruik van medicijnen stijgt bij mensen die in de buurt van windturbines wonen. Verder dragen windturbines bij aan luchtwegproblemen. Overigens zijn dit onderzoeksresultaten bij windturbines van 130 meter. De effecten van nog grotere turbines zijn nog niet bekend omdat deze nog nergens op land in nabijheid bewoning geplaatst zijn.

Drs. Broen vulde aan dat mensen veel schade kunnen krijgen van de laag frequente geluiden. Vaak zijn deze geluiden onhoorbaar, maar toch wordt er bij 10-20% van de mensen schade aangebracht. In Duitsland en Denemarken wordt de overlast door deze laag frequentie geluiden erkend en worden drastische maatregelen genomen. In Nederland niet. De Nederlandse staat zou net als artsen het voorzorgsbeginsel moeten hanteren: als er twijfel is over schadelijkheid voor de gezondheid, dan niet uitvoeren, tot er wetenschappelijk bewijs geleverd is voor al dan niet schadelijkheid. In geval van de windturbines is er op zijn minst gezegd behoorlijk veel twijfel.

Geluid en licht

Jos Lichtenberg, professor (emeritus hoogleraar Technische Universiteit Eindhoven)

- We tenderen de impact (hoogte, slagschaduwen en geluidhinder) te onderschatten
- Wetgeving beschermt onvoldoende; de regelgeving beschouwt niet alle aspecten van hinder en staat op onderdelen ter discussie; als die het toetsingskader gaan bepalen, gaan we veel last ondervinden.
- Geluid: normen van 41 dB (nacht) en 47 dB (overdag) toetsen een gemiddelde geluidsbelasting; op piekmomenten is het geluidsniveau hoger. En als de turbine vaak stil staat, omdat er te weinig wind is of vanwege de overschrijding van de norm voor slagschaduw, dan kan op andere momenten het geluid weer omhoog
- Licht: slagschaduw zichtbaar, zelfs in huis, in een interval
- Signaalverlichting: in stiltegebieden/lichtarme gebieden is fel rood knipperend licht zichtbaar
- Afstandscriterium (500m) is in andere landen groter en afhankelijk van de hoogte

Vogels en biodiversiteit

Geco Visscher, voorzitter Vogelwerkgroep de Haeselaar

De maatregelen om fossiele brandstoffen te vervangen, mogen niet ten koste gaan van de biodiversiteit/natuur.

Wetenschappelijk onderzoek heeft uitgewezen dat windturbines een direct gevaar voor vogels vormen.

De mate van impact op vogels is afhankelijk van de plaats waar windturbines staan.

Risico's die vogels als gevolg van windturbines ondervinden zijn niet alleen een directe dood door aanvaring of turbulentie, ook het gegeven dat vogels er op ruime afstand omheen moeten vliegen, heeft nadelige gevolgen voor die vogels.

Bovendien worden plaatsen waar windturbines staan (incl. de ruime omtrek ervan) minder aantrekkelijk voor broedvogels, waardoor deze uit die gebieden weg zullen trekken.

Dit alles heeft tot gevolg dat de biodiversiteit in die gebieden verslechterd.

De voedselketen wordt verstoord, waardoor er lokaal sprake kan zijn van een toename van insecten/kevers en kleine zoogdieren.

Voor wat betreft de situatie in Echt-Susteren geldt, dat de aangewezen zoekgebieden op de vliegroutes van vogels en binnen een gebied met een hoge biodiversiteit liggen.

Plaatsing van windturbines in deze gebieden heeft tot gevolg dat vogels gedood zullen worden en dat (deels ernstig bedreigde) vogels uit deze gebieden weg zullen trekken.

Hierdoor is de gemeente Echt-Susteren ongeschikt voor de plaatsing van windmolens; niet alles kan overal.

Techniek

Hugo Verzellenberg, Leraar duurzame energie, Hogeschool Fontys

- Wind is vooral aanwezig op zee en de kustprovincies! Echt-Susteren is een van de meest windluwe gebieden in Nederland.
- In onze windluwe gemeente is de energie opbrengst minder: zee 50%, op land (aan de kust) 25%, Echt-Susteren 10% (op basis van meetgegevens Eerselen)
- Windturbines zijn niet zo duurzaam als men ons doet geloven; een deel van de gebruikte materialen zijn zeer slecht voor gezondheid en milieu: SF6 gas en Bisfenol A. Bij recycling gaat het vooral om het staal; Bladen worden verscreddeerd en beton blijft zitten!
- De CO2 die zou worden bespaard is t.o.v. gelijkwaardige reguliere kolencentrales (hier hebben we er nog 3 van in Nederland!).
- Het winnen van materialen en de productie (inclusief installatie) zijn niet meegeteld.
- De toekomst (elektrificeren van grote industrie) vraagt voor constante energiebron. Hieraan voldoen windturbines niet; bij veel wind hebben we in Nederland een overproductie en dat heeft direct invloed op de prijs.

Financiën:

Jos Otten

- Er wordt een beeld geschetst dat dit voor de gemeente een investering is die een goed rendement oplevert wat terug zou vloeien naar de burger.
- Gemeente is initiatiefnemer/investeerder; rendement gebaseerd op aannames.
- Het verwachte rendement van 9,9% kent echter grote risico's:
 - Energie opbrengst beduidend lager in onze windluwe gemeente (20-37GWh i.p.v. aanname 70GWh),
 - Negatieve stroomprijzen, met de enorme hoeveelheid wind op zee in aantocht: als het in Echt-Susteren voldoende waait voor opbrengst, waait het op zee nog veel harder waardoor teveel stroom wordt aangeboden,

- Rendement is erg afhankelijk van SDE++ subsidie; vanaf 2022 is er een subsidieplafond en is deze subsidie in de toekomst niet meer/beperkt beschikbaar voor zulke relatief onrendabele windparken,
- Waardedaling van huizen in de ruime omtrek (2 km) van deze mega molens van 10 tot 15 % (ruim boven het aanvaardbaar maatschappelijk risico) volgens een recent TNO rapport (TNO 2022 P10374) → Planschade.
- Als rendement van 9,9% waar wordt gemaakt: 10 miljoen opbrengst voor de gemeente tegen 18 miljoen waardedaling voor de inwoners, per saldo wordt onze gemeenschap 8 miljoen euro armer.

Kan het ook anders?:

Sebes Zevenhuizen

De raad zou de energievisie 2022-2026 **in deze vorm niet moeten goedkeuren** en wel om volgende zeer grote gebreken:

- Nergens in het document blijkt dat er rekening gehouden wordt met een veranderde wereld, oorlog, inflatie, hogere materiaalkosten, weerstand bevolking, nieuwe gezondheidsinzichten en een veranderd beleid van de rijksoverheid t.a.v. subsidies op land en vraagstukken rondom energie zoals aangekondigd minimaal twee grote kerncentrales en mogelijk twee kleine.
- Elk respecterende tussenrapportage of projectplan heeft minimaal een heldere paragraaf over die kansen, risico's en bedreigingen voor zo'n visie over vier jaar. Het is nu alleen een goed nieuws show. Noch de raad, noch de wethouder kan tussentijds op basis van die visie bijsturen binnen het raamwerk van die visie als die risico's en bedreigingen niet worden uitgewerkt als zaken om rekening mee te houden. Grote bedrijven doen dat ook, waarom een wethouder dan niet voor een visieplan in een gemeente?
- Er zijn binnen het kader van de verdeling 1/3 wind, 1/3 zon en 1/3 zon op dak nu geen aanpassing in verhoudingen te maken terwijl er juist nu, juist nu nagedacht moet blijven worden om dat aan te passen:
 - Inkopen van windenergie op zee (onze 5 windmolens is 1 op zee!!)
 - Versneld meer zon op dak (sneller rendement, investeer in netwerk zodat onze inwoners/bedrijven kunnen terugleveren).)
 - Zonnepark langs de A2 en of A73
 - Opslag energie in batterijen
 - Waterstof
 - Groen gas
 - Aardwarmte
 - Aquathermie
 - En op termijn: Thorium, kernfusie

MARIA HOOP

Niemand wil windmolens na drukke info-avond

Er staat amper wind, vogels trekken er massaal over, mensen worden er ziek van en huizen worden minder waard. Wie wil er na een informatiebijeenkomst in Maria Hoop überhaupt nog windmolens?

MARIA HOOP

DOOR ROB STIKKELBROECK

Het zal zelden zo druk geweest zijn in gemeenschapshuis De Annendaal in Maria Hoop. Maar boven het dorp hangt de dreiging van enkele forse windmolens en dus blijkt de mobilisatie niet zo moeilijk te bewerkstelligen. Net als onlangs in Montfort, niet ver van Maria Hoop, komt het verzet tegen de megamolens snel op gang.

De avond is georganiseerd door de stuurgroep 'Geen Megamolens Echt-Susteren'. Eigenlijk als tegenhanger van enkele inloopsessies van de gemeente waar met name de informatie nogal te wensen overliet. Leden van de stuurgroep spraken tijdens de commissievergadering ook al hun bedenkingen uit en herhaalden deze voor een volle zaal geïnteresseerden.

Want Midden-Limburg, daar waait het toch helemaal niet hard genoeg? Dan heb je toch al flinke exemplaren nodig. Windmolens van 260 meter die op grote hoogte moeten draaien om enigszins rendabel te kunnen zijn. Negatieve effecten als slagschaduw, een laag frequent bromgeluid; 's nachts is het niet meer mogelijk om een raam open te zetten.

De sprekers schetsen verschillende doemscenario's voor verschillende doelgroepen. De Vogelwerkgroep voorspelt massale sterfte onder trekvogels. Chris Vleugels, medisch specialist uit Montfort, is overtuigd van het feit dat de molens mensen ziek maken. Zijn pleidooi wordt ondersteund door huisartsen in de omgeving. Onder hen Toy Broens uit Melick. „Het is nodig om dit verhaal te vertellen omdat op de website van de gemeente niks staat.”

De gemeente is afwezig, enkele raadsleden zijn er wel. Aan de gemeenteraad op 14 december de taak om een besluit te nemen over de energievisie, waarin het gemeentelijke windpark een grote rol inneemt. Op papier een mooi plan, een park van 25 miljoen, bekostigd door de gemeente. Alle opbrengsten vloeien terug naar de gemeenschap. De tegenstanders stellen echter dat het wel meevalt met die opbrengsten. Of ronduit tegenvalt, als je bedenkt dat huizenprijzen dalen zodra er een windmolen in de buurt wordt gebouwd.

Wethouder Hub Meuwissen zal tijdens de raadsvergadering zijn plan verdedigen. De stuurgroep roept de raad op om de visie in ieder geval uit te stellen, tot er meer en recenter onderzoek naar de effecten van de windmolens is gedaan.